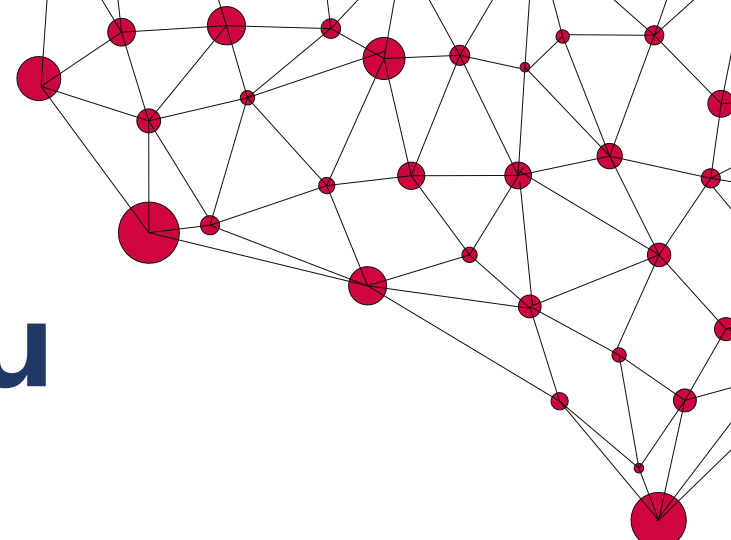
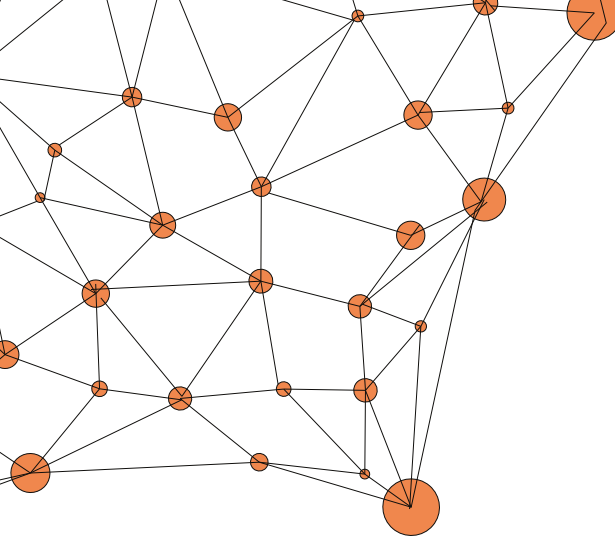

Dobrovol'níctvo v oblasti ochrany prírody na Slovensku (právna úprava, príležitosti a výsledky)

6.

Silvia Cochová

Konferencia ZELENÉ FÓRUM

6.

6.3. 2025, Zvolen

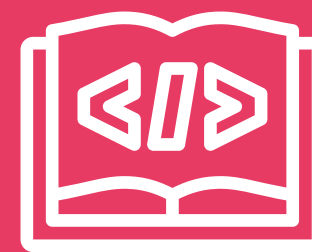

**Servisná organizácia
v Banskobystrickom kraji
s 25 ročnou tradíciou
rozvíjajúca tému
dobrovoľníctva**

**Poslaním CD je
prostredníctvom
dobrovoľníctva rozvíjať
potenciál ľudí a zlepšovať
kvalitu života.**

**KONZULTÁCIE
a PODPORA**

ŠKOLENIA

**DATABÁZA
PONÚK**

**VLASTNÉ
DOB. PROGRAMY**

VÝSKUM

KAMPANE

OCEŇOVANIE

PROPAGÁCIA

**ZAHRANIČNÉ
PARTNERSTVÁ**

Dobrovol'níctvo v oblasti ochrany přírody na Slovensku

príležitosti

**výsledky
alebo "best practices"**

právna úprava

trendy

Zákon o dobrovoľníctve (406/2011 Z. z.).

1. Definícia dobrovoľníctva (Čl. 2 zákona)

- **Dobrovoľníctvo je verejnoprospešná činnosť vykonávaná bez nároku na odmenu.**
- Kto môže byť dobrovoľníkom? Každá fyzická osoba, ktorá sa dobrovoľne a nezištne rozhodne pomáhať, vo svojom voľnom čase.
- Môže byť vykonávané osobne alebo na diaľku (napr. online aktivity pre organizácie). Krátkodobo alebo dlhodobo.

Zákon o dobrovoľníctve (406/2011 Z. z.).

2. Kto môže organizovať dobrovoľnícke aktivity? (Čl. 3 zákona)

- **Právnické osoby** – občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie.
- **Samosprávy** – obce a mestá môžu organizovať a podporovať dobrovoľníctvo v rámci svojich aktivít v ŽP.
- **Verejné inštitúcie** – napríklad Správy NP alebo organizácie ochrany prírody.
- **Subjekty zriadené za účelom zisku môžu dobrovoľnícke aktivity organizovať iba ak preukážu verejnoprospešný účel!!!**

Zákon o dobrovoľníctve (406/2011 Z. z.).

3. Práva a povinnosti dobrovoľníkov/čok a organizátorov (Čl. 4 – 5 zákona)

- Dobrovoľník má právo na ochranu zdravia a bezpečnosti, informácie o aktivitách a môže mať nárok na preplatenie výdavkov (napr. cestovné, strava, pomôcky).
- Organizátor je povinný:
- Poskytovať dobrovoľníkom potrebné **školenie a ochranné pomôcky**.
- **Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu zdravia** pri práci (napr. pri čistení rieky alebo výsadbe stromov).
- **Uzavrieť s dobrovoľníkom/čkou dobrovoľnícku zmluvu**, viesť evidenciu odpracovaných hodín a na požiadanie vydať potvrdenie.

Zákon o dobrovoľníctve (406/2011 Z. z.).

4. Odpovede na časté otázky :)

- **Dobrovoľníci môžu byť poistení**, ale zákon neukladá povinnosť ich poistenia.
- Organizátori **môžu** zabezpečiť úrazové poistenie, poistenie zodpovednosti za škodu sa vybavuje veľmi ťažko.
- Náklady spojené s výkonom dobrovoľníckej činnosti musia byť preukázateľné - účtenky alebo iné doklady.
- Preplatené náklady nepodliehajú dani z príjmov, pretože nejde o odmenu za prácu.

TRENDY V DOBROVOĽNÍCTVE

Evans a Saxton (2005) identifikovali 9 **klúčových trendov** dobrovoľníctva v 21. storočia. Tie určujú a **budú určovať zmeny v oblasti dobrovoľníctva** v nasledujúcich desaťročiach.

→ Nárast tzv. **znalostných (brain)** dobrovoľníkov/čok - dobrovoľníci chcú vedieť, čo im dobrovoľníctvo prinesie, aké zručnosti si rozvinú.

→ **Vzostup tzv. vecne stimulovaných** (cause-driven) dobrovoľníkov a pomalý pokles časovo stimulovaných (time-driven) dobrovoľníkov.

→ Dobrovoľnícka skúsenosť má byť „**zabalená**“ a **ponúknutá ako produkt**, pri ktorom bude dobrovoľník rozumieť, koľko času je potrebné venovať, ako dlho, **aké sú prínosy aktivity pre neho a pre prijímateľov**.

TRENDY V DOBROVOĽNÍCTVE

→ Narastá **potreba profesionalizácie manažmentu** dobrovoľníkov a dobrovoľníčok - pozícia koordinátora/koordinátorky.

→ Dobrovoľníctvo ako tovaréň na **komunitný/sociálny kapitál**. Dokáže ľudí spájať, pomáha im poznať ľudí z komunit, je príležitosťou spoznať jeden druhého.

→ Mladí ľudia ako aktívni občania v lokálnom či globálnom kontexte. Ak chceme, aby sa mladí ľudia zapájali do dobrovoľníctva v oblasti ŽP, musíme **dobrovoľníctvo spájať s aktivizmom**.

PRÍLEŽITOSTI

databáza :: vzdelávania :: dobrovoľnícke kampane

- Dobrovoľníkov/čky môžete **hľadať cez Národnú databázu** na platforme GROWNi.

➔ **Urobte si konto, uverejňujte aktivity a radte sa!!** Je to tak trochu alchýmia, vedieť osloviť dobrovoľníkov.

- **Vzdelávajte sa v manažmente dobrovoľníkov** - napr. aj u nás :) - 1.4. 2025 máme 8h akreditované školenie Manažmentu krátkodobých aktivít. Pozývame!! :)

- **Týždeň dobrovoľníctva 2025** - celoslovenská kampaň, 19.-25.5. 2025.
Možnosť ako prilákať k sebe nových ľudí. Prihlasovanie organizácií spúšťame v apríli. Často krát sa hlásia aj firemné tímy.
- **Oceňujte dobrovoľníkov - Srdce na dlani 2025** - príležitosť hovoriť o ochrane prírody aj cez príklady a príbehy iných dobrovoľníkov.

VÝSLEDKY a príklady dobrej praxe

- **Združenie Slatinka**

silná téma ochrany vodných zdrojov a “záchrany” dediny pred zatopením, majú koordinátorku, komunitu stálych dobrovoľníkov, **vzťahy**, zapájajú sa do kampaní aj oceňovania

- **oz. VYDRA, Čierny Balog**

téma letných táborov v prírode, mimo civilizačných vymožeností, majú koordinátorku, celoslovenskú komunitu stálych dobrovoľníkov, **vzťahy**, zapájajú sa do kampaní aj oceňovania

www.centrumdobrovolnictva.sk

info@centrumdobrovolnictva.sk

Mobil: 0908411917 a 0908411927

LaZovná 5, 365.labb COWORKING, Banská Bystrica

Ostatné dobrovol'nicke centrá:

ĎAKUJEM ZA POZORNOST!

www.centrumdobrovolnictva.sk